

SVĚT

NEODVISLÝ ČESKÝ DENÍK V CLEVELANDU. Dnes přehánky, zítra chlad
"The WORLD" Independent Bohemian Daily Newspaper nějí a jasno.

PUBLISHED AND DISTRIBUTED UNDER PERMIT (No. 318) AUTHORIZED BY THE ACT OF OCT. 6, 1917, ON FILE AT THE P. O. OF CLEVELAND, O. By order of the President. A. S. Burleson, Post. Gen.

ROČNÍK (VOL.) IX.

CLEVELAND, O., V PONDĚLÍ (MONDAY) 22. ZÁŘÍ (SEPTEMBER 22.) '19

ČÍSLO (NO.) 181.

OCELÁŘSKÁ STÁVKA JEST ZAHÁJENA

OHŇ V NEWBURŽSKÝCH ŽELEZÁRNÁCH POHASLY JIŽ VČERA V NOCI.

DNES RÁNO O ŠESTÉ HODINĚ STÁVKA ROZŠÍŘILA SE TĚŽ NA NEODVISLÉ TOVÁRNÍ.

POSLEDNÍ MOBILISAČNÍ SCHŮZE V BROOKSIDE PARKU.

Národní stávka uniových ocelářských a železářských dělníků zahájena byla v Clevelandu již včera v noci o jedenácté hodině, kdy pohasly ohně v newburžských závodech trustu náležejících, v Upson hřebičkárna a v některých departmentech McKinneyových továren v údolí řeky Cuyahoga, kde dnes ráno o šesté hodině skončena noční šichta, čímž další dělníci ku sávkářům se připojili. Určitý počet všech stávkujících nelze dosud zjistit, jisté však, že celá dotčená clevelandská industrie stávkou jest zasazena. Dnes v poledne svolána do Brookside parku tak zvaná mobilisační schůze stávkujících, za níž bude přibližně zjištěno, mnoho-li dělníků práce v železárnách ve skutečnosti zanechalo. Odhaduje se však, že dnes stávkuje asi 19.000 mužů v našem městě.

V Youngstownu vyšlo včera v noci 5000 ocelářů na stávku a dnes zastávkují další. V ocelárnách ve Warren bossově zahájili s dělníky smírné jednání a dle všeho unii uznají.

Veliká schůze stávkujících konána včera odpoledne ve Washington parku, kde sešly se celé zástupy dělníků, zvláště z newburžských válcoven a blízkých továren. Ačkoli včerejší dešťové přehánky často se opakovaly, účastníci zůstali v parku až do skončení schůze, za níž předsedal John Lutheringer a řečnili předáci angličtí, slovenští, polští a čeští. Stávkujícím jde především o uznání unie, kterážto uznání od práva zvláště předseda ocelářského trustu exsoudce Gary.

Organisátor elektriků Frank Sweek vyzýval účastníky, aby hleděli dodržet strijk v klidu a vši důstojnosti. Stávkáři požadují uznání se strany zaměstnavatelů, rovnocennost dělníka se zaměstnavatelem. Bossově spečují se uznat unii, nepřijí organizování dělnictva a proto ten strijk, jimž docíliti se má uznání a lepších mezdních výhod.

STRAJK V HLAVNÍM STANU, PITTSBURGU.

POLICIE OPĚTNĚ V ČINNOSTI PŘI ROZHÁNĚNÍ SCHŮZÍ.

PRŮBĚH HNUTÍ V BALTIMORE A CHICAGU.

Pittsburg, Pa., 21. září. — Ač stávka vyvolána byla na pondělí, přece pociťovaly některé závody její tíhu již dříve; nedělní šichty zůstaly neúplny, protože někteří dělníci se dnes večer do práce nedostavili. Dnesěk byl dnem zkoušky a unioví úředníci pilně obcházeli dosud nerazhodnuté muže, aby jim přičiny, proč ocelářské dělnictvo hodlá zanechat práci, blíže vysvětlili.

Již dnešního večera udály se tři srážky s milicí a zástupy, které se účastnily lidových schůzí. K největším nepokojům došlo v North Clairtonu, as 20 mil od Pittsburgu, kde státní vojsko rozprášílo celé shromáždění. Poznovu se při útoku "vyznamenala" jízdní policie, jež nezbytnými klacky zranila několik demonstrantů. Zakročeni se prý dalo na žádost místních úřadů a při povstale výtržnosti zatčeno a do Pittsburgu odvedeno 19 osob.

Dle očitého svědka děla se schůze za úplného pořádku, když milice pojednou, beze všech příčin, začala lid rozehnávat, který rozhořčen se počal brániti kamením. Jeden muž ze zástupu prý vypálil několik ran.

Poster, tajemník národního výboru organisovaného železářského a ocelářského dělnictva dnes večer prohlásil, že státní vládě podán bude důrazný protest proti tomuto neoprávněnému násilí, které nazval vražedným útokem na zákona dbalý lid. V Clairtonu nepracuje jen několik pecí, patřících Carnegiově společnosti.

Podobné srážky, ač méně významnější, hlášený jsou z McKeesport, kde organisované dělnictvo, vzdor mayerova zákazu, pořádá veřejné schůze, konalo tábor lidu. Také zde oddělení policie shromáždění asi 2500 ocelářů zahalo do

PERSHING V NEW YORKU.

Pohled na pochod první divise s generálem Pershingem v čele. Netřeba ani zvláště podotýkati, že americký vůdce i jeho stateční vojínové se stali předmětem nadšených ovací newyorských, kteří se v nepřehledných řadách tísni li na proslulé páté avenú.

Classportu, kde místní policie znovu k táboru se chystajícímu dělnictvu prohlásila každou schůzi za nepřipustnou a po neposlechnutí vjela jízdní policie do zástupu, tak jej rozpráší, aniž by však byl kdo zraněn. Jediné byli zatčeni dva cizinci, kteří po policejním rozkazu dosti rychle se "nerozšli."

Na mnohých místech konány byly schůze za úplného pořádku, zejména tam, kde se do jednání nevměšovala policie neb milice.

Někteří zástupci ocelářských trustů prohlásili, že nedostavili se dělnictvu v dostatečném počtu, že jednoduše závody na neurčitou dobu zavrou a nebudou nikterak přijímati stávkokaze do práce. Stávka dle všech známek nebude prováděna jednomyslně, někde se pracuje jako dříve a jen na některých místech, zejména kde zaměstnání jsou cizinci, se stávkuje již důsledněji.

Dělnictvu, které pracuje v továrnách, jež vyhověly právním unii dáno na srozuměnou, že mohou pracovati dále, ale ne smí za žádných okolností vykonávat práci v odboru, který byl stávkáři opuštěn.

Stávka ocelářských unii bude v Baltimore míti toliko nepřímý výsledek, jelikož nedodáním ocelářských výrobků bude postižena práce v zdejších loděnicích. Fitzpatrick, předseda národního výboru ocelářského dělnictva, vydal pojednání, že Gary, náčelník United States Steel Corporation odmítá výzvu presidenta Wilsona, aby popřál deputaci dělnictva sluchu. Dle různých zpráv vyjde v Chicagu a okolí na 50.000 až 90.000 mužů na strijk.

Na schůzi v Gary shromáždilo se na 6000 ocelářů zastupujících celkem 27 národností. Někteří řečníci nazvali radikálnější hnutí bolševismem, kdežto předseda jedné z unii se vyslovil, že bude zaručen zákon i pořádek.

RUMUNSKO ODVOLÁVÁ ARMÁDU Z RUSKA.

Ženeva, 21. září. — Rumunsko odvolává své dobrovolnické vojsko, které jest roztroušeno po jižním Rusku k řece Dněstru, kde má čeliti propuknuvším bolševickým nepokojům. Podobně se má do Rumunska vrátiti armáda operující v Sedmihradsku i jinde, počtem 50.000 mužů.

Zpráva z Paříže oznamuje, že francouzské vládě bylo hlášen příjezd sedmé rumunské divise do Budapešti. Z Budapešti hlášen jest nový kritický stav lidu. Rumuni rekvirují železnice a pilně ze země odváží značné množství železničního materiálu, takže dopravě Uher hrozí zkáza. Potravinové zásoby v Budapešti jsou tak nepostačitelny, že vláda musí napnouti všechny síly, aby obyvatelstvo nebylo postiženo hladem.

VAROVNÝ HLAS PŘED HOSPODÁŘSKÝM ROZMACHEM NĚMECKA.

GERMÁNSTVO NEBEZPEČÍM NOVÝCH STÁTŮ.

AMERIKA MÁ UDRŽETI ROVNOVÁHU VŠECH MOCÍ.

Paříž, 21. září. — Henry Morgenthau, jenž býval náčelníkem americké vyšetřující komise v Polsku, podává několik názorů o vývinu věci v střední Evropě.

"Německo stalo se válkou skutečným dynamem síly. Vojenská jeho moc dnešní zůstala právě taková jako byla dříve a jeho 65.000.000 obyvatel prošlo tvrdou školou zkoušek. Naučilo se hospodárnosti a sebezapření. Jest soustředěno, kdežto jeho sousedé se mezi sebou stále o nepatrné prozly země hašteří. A jest-li se tyto národy nesjednotí, může nastati jen jediný výsledek.

"Pochybují, že samo Německo nemá dnes vědomí o vlastní síle. Tíse pozoruje, kterak se nové státy, zapomínajíce velkých ideálů pro které válčily, mezi sebou navzájem potírají pro celkem nepatrné příčiny a tak bezděky pracují přímo Německu do ruky. Není pochyby, že za několik málo let Německo se poznovu chopí zbraní, aby získalo za uplynulé války ztraceného území.

Kdo zabráni, aby militaristická strana v Německu se nezmocnila kontroly země, když ostatní Evropa se bude svátiti? Situace jako dnešní, vstřípi Německu jisté myšlenku, že nemusí pracovati na obrození země jediné v průmyslu a klidně platiti válečné náhrady.

Evropa sama žene ku příkladu Rusku v náruč Německa, což jest velkým nebezpečím některých právě zrozených států. Ostatní svět se rvé a Německo klidně pracuje. Národy, jako Itálie, Řecko, Rumunsko a Jihoslavie, které dnes rozšiřují svoji území a rozpínají se všemi směry, nemají průmyslu takového jako Němci, kteří výtečně založeno železniční sítě ovládají téměř celou střední Evropu. Nové státy pak bezohledně chtějí stráviti obyvatelstvo různých jiných národností a přejí si nadvládu, kterou nejsou s to vykonávati.

Německo nechá patrně Francii s pokojem ale nevhnutelně se spojí s Ruskem a shltne i některé menší země střední Evropy. Úloha Spojených Států jest jasna. Musí sobě hleděti více mezinárodní politiky a sledovat bedlivě vývoj světa a Amerika, jež jest duševně a fyzicky mocna, stojící za svazem národů, může udržeti rovnováhu moci celého světa. Nestane-li se tak, vyhraje přistě Německo a ovládne jisté celý svět."

BULHAŘI NESPOKOJENI S OBŘADY PŘI PŘEDÁVÁNÍ MÍROVÝCH PODMÍNEK.

PŘÁLI SI PODOBNÝCH CEREMONIÍ JAKO SE DO STALO NĚMECKU A RAKOUSKU.

Paříž, 21. září. — Bulharská delegace jest pohněvána, že jí nebyly dodány spojenecké mírové podmínky za těchže okázalostí jako se stalo Německu a Rakusanům. Srdeční delegáti jsou do jisté míry uraženi, domnívají se, že jsou po tak dlouhém válčení oprávněni k téže pozornosti ze strany mírové konference jako Rakousko neb Německo.

Záležitost s nimi skoncována byla jednoduše a velice krátce, trvala sotva 20 minut. Akt udal se na Quai D'Orsay. Předseda bulharské mírové komise Theodorov, mluvil tak tichým hlasem, že byl předseda mírové konference Clemenceau nucen jej požádati, aby se vyjádřil hlasitěji. Učinil tak, se zřejmě rozehvělymi nervy.

S významným pohledem na přítomného Vesnič, srbského delegáta, pravil: "Přejeme si žiti v míru s našimi sousedy." Ale tvář Vesničova nejvila ani známky nějakého pohnutí; tahy jeho jakoby zledovatěly.

POVODNĚ V TEXASU.

ZATOPENÍ MĚST PODĚL RIO GRANDE.

McAllen, Tex., 21. září. — Pohraniční řeka Rio Grande byla povodní rozšířena tak, že místy tvoří celá jezera a celá řada měst na dolejších toku byla zatopena, že množství budov hrozí sesutím. Škoda napáchaná již dnes jde do milionů. Obyvatelstvo bylo následkem stálých dešťů před povodní závčas vtrováno a patrně se uchýlilo v bezpečí. Zprávy nedocházejí, jelikož s mnohými pobřežními městy přerušeno bylo veškeré spojení.

POLEDNÍ SITUACE STÁVKY OCELÁŘŮ.

(Bulletin.)

Činnost úplně zastavena v šestnácti továrnách American Steel and Wire Co. V strojínských dílnách pracují jen někteří dílovedoucí.

Upson Nut dílny, přináležející neodvislé firmě Bourne-Fuller Co. jsou rovněž bez pracovních sil.

V dílnách McKinneyových všechna výroba dnes ustala.

Z Olti-ových oceláren vyšlo dosud 46 procent dělníků na stávku.

Strajk v Empire válcovných není doud úplný.

Unie tvrdí, že dnes dopoledne stávkuje již 90 procent ko vodělníků, asi 19.000.

Továrníci udání to nevyvracejí — mlčí.

Policejní hlídky rozeslány dnes v poledne do všech závodů stávkou pozížených.

Pořádek vůdce jest vzorný.

WSS WSS WSS

VÝBUCH V TOVÁRNĚ.

V továrnách American Borvisk Co. na západní 98 ul., kde vyrábí se hedvábi a podobné jemné látky — vybuchla večera nádrž čpavku za kteréžto exploze přišel o život dílovedoucí F. Mullin, 9725 D-nison Ave. a dělník T. Burke, 3254 záp. 99. ul. vážně poraněn.

Něstěti to přihodilo se večera časně ráno a po výbuchu požár následoval, který byl však hasiči v několika minutách opanován. Mullinovi roztržena lebka troskou nádrže, takže skončil dříve než do nemocnice mohl býti dopraven.